

Nr 205.

Av herr **Säfstrand**, om ändring i bestämmelserna angående lindring af fraktagifter för kalk, kalkstensmjöl och märgel för jordbrukets behov m. m.

Med tacksamhet ha jordbruksnäringens män erkänt det intresse, statsmakterna på nuvarande jordbruksministern, statsrådet Alfr. Peterssons, initiativ under en följd av år visat vår modernäring genom att med uppoffring av ganska betydande penningebelopp medgiva fraktlindring å jordbrukskalk. Då det för fraktlindringen erforderliga beloppet emellertid stigit högst betydligt år från år, och man för att kunna tillgodose även *andra* för jordbruket viktiga ändamål till slut ansåg sig nedbringa kostnaderna från anslaget i fråga, beslöt Riksdagen 1911 att hos regeringen anhålla om en skärpning av gällande bestämmelser för erhållande av fraktlindring.

I överensstämmelse härmed föreslog regeringen 1912, sedan lantbruksstyrelsen avgivit yttrande i frågan, den förändring i villkoren att, då förut statsbidrag fått utgå i det fall att frakten för 100 kilogram överstege 10 öre och icke till större belopp, än att fraktkostnaden efter avdrag av statsbidraget utgjorde minst 10 öre för 100 kilogram, statsbidraget enligt de nya bestämmelserna finge utgå endast i det fall att frakten för 100 kilogram överstege 20 öre och icke till större belopp än att fraktkostnaden efter avdrag av statsbidraget utgjorde minst 20 öre för 100 kilogram. Denna ändring innebar att, efter beräkning av transport å en och samma järnväg, fraktlindring, som förut erhållits vid en transportlängd av 33 kilometer, skulle medgivas först vid en transportlängd av 87 kilometer. Framginge transporten över flera järnvägar, inträdde fraktnedsättningen något förr, tidigare ju större antalet i transporten deltagande järnvägar voro. Riksdagen godkände som bekant förslaget.

Hur befogad en viss betänksamhet gent emot de alltjämt stigande kostnaderna från anslaget till lindring av kalkfrakterna än må ha varit, så

synes det dock som en något mjukare övergång från förutvarande till mera skärpta bestämmelser skulle vara möjlig. Man kunde tänka sig att de kalkkonsumenter, som befinna sig inom rayonen 33 kilometer till 87 kilometer från kalkorten, skulle kunnat få fortfarande åtnjuta, om än icke hela den föregående fraktlindringen, så dock någon del av densamma, exempelvis 25 procent i stället för 40 procent av fraktsatsen enligt tariff U.

Då denna mjukare övergång från gamla till nya bestämmelser närmast är en medelväg mellan båda, skulle den dels i icke ringa mån förtydliga syftet att något nedbringa fraktlindringskostnaderna, dels också fortfarande hålla intresset för kalkens användande vid makt inom den rayon, som förut erhållit fraktlindring, men nu blivit utan sådan. Jag får alltså i anslutning till ovanstående göra följande, av sakkunnig inom järnvägarnas tariffer enligt de av mig ovan angivna principer utarbetade hemställan beträffande bestämmelserna för erhållande av fraktlindring å kalk, kalkstensmjöl och märgel för jordbrukets behov,

att Riksdagen ville besluta, att statsbidraget under i övrigt oförändrade villkor finge beräknas, därest fraktsatsen i tariff U enligt statens järnvägars taxa understiger 27 öre, efter det belopp per 100 kilogram, som motsvarar 25 procent av berörda fraktsats, dock icke till större belopp än att fraktkostnaden efter avdrag av statsbidraget utgör minst 10 öre för 100 kilogram, och därest fraktsatsen i oförmälda tariff U uppgår till minst 27 öre, efter det belopp per 100 kilogram, som motsvarar 40 procent av sistnämnda fraktsats, dock icke till större belopp än att fraktkostnaden efter avdrag av statsbidraget utgör minst 20 öre för 100 kilogram;

samt till bestridande av denna utgift på extra stat för 1914 till lindring av kostnaderna vid transport å järnväg av kalk, kalkstensmjöl och märgel för jordbrukets behov anvisa såsom förslagsanslag 450,000 kronor.

Stockholm den 25 januari 1913.

Ivar Säfstrand.
